Region Stockholm
PATIENTNÄMNDENS FÖRVALTNING

Förvaltningsjurist Johan Karlsson

PaN 2020-05-26 P 10

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-02-28 PaN A2002-00037

Principärende - Vårdgarantin efterlevs inte avseende neuropsykiatriska utredningar

Ärendet

Patientnämndens förvaltning tog under 2019 emot ett 20-tal ärenden där neuropsykiatriska utredningar inte påbörjats inom vårdgarantins gränser vid olika vårdgivare i Region Stockholm.

Utredning

Det framgår av patienternas anmälningar att de som fortfarande väntar på en neuropsykiatrisk utredning i snitt har fått vänta i cirka 9 månader. Den som väntat längst har väntat i 16 månader. De patienter som fått besked om förväntad kötid har fått besked att de bör räkna med mellan 6 och 18 månader. En av patienterna var ett barn, övriga var över 18 år.

En del av ärendena har förvaltningen utrett genom att inhämta skriftliga yttranden från klinikerna. I ett av ärendena, som rör en vårdgivare inom Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO), skriver den tillförordnade enhetschefen:

> ”Vi beklagar djupt att det idag finns en längre väntetid till NP-utredningar än vad som är önskvärt. Långa väntetider till NP-utredningar finns över hela landet och inom hela Region Stockholm.” Det framgår vidare att man har ”vidtagit flera åtgärder såsom att korta ner mer avgränsade utredningar – detta för att korta ned väntetiden i möjligaste mån. Idag är dock väntetiden upp till åtminstone ett år från det att ett beslut om utredning tas.”

I yttrandet i ett ärende gällande en annan klinik skriver överläkaren:

> ”Vi i SLSO arbetar med ett åtgärdsprogram för att minska köer regionalt och vi har även planering lokalt för att effektivisera vården och göra den mer tillgänglig. Begär man vårdgaranti så får man det. Man får då tid med dubbel förtur och går förbi alla andra i kön. Du har i och med detta begärt vårdgaranti och är kallad för utredning snarast.”

Patientnämnden har i ett tidigare principärende uppmärksammat att vårdgarantin inte efterlevs för neuropsykiatriska utredningar.[1] SLSO uppgav i sitt svar den 30 maj 2016 att intentionen var att klara vårdgarantin men att ingen av berörda vuxenpsykiatriska kliniker klarade det vid den tidpunkten vilket hälso- och sjukvårdsförvaltningen årligen informerats om.

[1] PaN V1504-0203234.

Kontaktlistan till vårdgarantikanslitet skulle uppdateras och SLSO skulle se över handläggningen av dessa patienter. Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) framförde i sitt svar[2] den 7 november 2016 att vårdgivare ska identifiera de processer där samverkan behövs för att förebygga att patienter drabbas av väntetid. HSN skrev att man skulle gå ut till berörda avtalsparter för att påtala problem och be dem säkerställa att kontakt tas med andra vårdgivare i de fall där patienten inte hinner utredas på den egna vårdmottagningen.

I principärendet framgick att patientnämndens förvaltning skulle bevaka ärendeutvecklingen på området och eventuellt lyfta ett nytt principärende i patientnämnden om det behövdes.

Regelverk

Bestämmelserna om vårdgaranti regleras i 9 kap. hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Vårdgarantin ska bland annat innehålla en försäkran om att den enskilde får planerad vård inom viss tid. Om regionen inte uppfyller garantin ska regionen se till att patienten får vård hos en annan vårdgivare utan extra kostnad för patienten. Patienten ska få planerad vård inom 90 dagar från det att vårdgivaren har beslutat att den enskilde ska få ska få behandling om det inte finns några medicinska skäl att vänta.

Dyslexiutredningar, minnesutredningar och neuropsykiatriska utredningar omfattas av vårdgarantin i Region Stockholm enligt beslut av dåvarande hälso- och sjukvårdsutskottet den 16 februari 2006. På Vårdgivarguidens webbplats anges att vårdgivaren ska informera sin avtalshandläggare på hälso- och sjukvårdsförvaltningen om patienter inte kan tas emot inom vårdgarantins gränser. Vårdgivaren ska också informera patienten om detta och hänvisa denne till en annan vårdgivare med kortare väntetid eller regionens vårdgarantikansli.

På bland annat 1177 Vårdguidens webbplats finns information om neuropsykiatriska utredningar. Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar innefattar diagnoser som adhd, autismspektrumtillstånd och Tourettes syndrom. Ibland kan en diagnos förklara de svårigheter patienten har, ibland har patienten flera diagnoser. Beroende på vad utredningen visar kommer patienten på uppföljande samtal och man diskuterar vilka olika former av stöd som kan passa denne. Hjälpen kan bestå av läkemedel, utbildning, samtal i grupp eller enskilt, hjälpmedel eller stöd från socialtjänsten eller habiliteringen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen finner det allvarligt att väntetiderna för neuropsykiatriska utredningar vida överstiger den tid som har bestämts i regionens vårdgaranti. Det är vidare anmärkningsvärt att det förekommer att patienter får förtur under förutsättning att de på något sätt skulle åberopa vårdgarantin. Ärendet bör därför hanteras som principärende.

---

[2] HSN 2016-0424.

Patientnämnden vill dessutom poängtera vikten av att patienterna får korrekt information om vårdgarantin.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Åtgärder för att neuropsykiatriska utredningar erbjuds i rätt tid bidrar till att förbättra patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

En vårdgaranti som tillämpas på det sätt som har avsetts, och på samma villkor för alla patienter oavsett deras förkunskaper om vårdgarantin, förväntas bidra till en jämställd och jämlik vård.

Förslag till beslut

Patientnämndens förvaltning föreslår att patientnämnden beslutar följande.

1. Ärendets tjänsteutlåtande skickas till hälso- och sjukvårdsnämnden. Patientnämnden begär skriftlig återföring avseende genomförda och planerade förbättringsåtgärder för att vårdgarantin ska kunna efterlevas senast den 15 oktober 2020.
2. Ärendets tjänsteutlåtande skickas för kännedom till psykiatriberedningen vid Region Stockholm.

Steinunn Ásgeirsdóttir
Förvaltningschef

Patientnämndens förvaltning
Box 17535, 118 91 Stockholm
Telefon 08-690 67 00
Fax 08-690 67 18
E-post registrator@pan.sll.se
www.patientnamndenstockholm.se